

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

8) програма PR і участі в житті міст розташування елементів кластерного утворення (спорт, свята, суботники), лобювання інтересів в органах місцевої влади;

9) формування внутрішньогосподарського балансу і загальнокластерного фінансового плану, вклад кластеру у внутрішній регіональний продукт.

Тепер можна перейти до розгляду проблеми структурної модернізації регіональної економіки країн, що розвиваються.

Новітні тенденції динаміки розвитку різних світогосподарських структур, в тому числі, регіональних (територіальних) і фінансово-промислових утворень, значною мірою суперечливі і вимагають осмислення. Суперечлива сутність соціально-економічних процесів пов'язує сучасні міжнародні економічні відносини, багато в чому визначаючи характер їх сучасного стану, тенденції та напрямки розвитку. Важливу роль на світовому ринку набувають такі явища, як регіоналізація, втіленням якої стає посилення регіональної економічної індивідуальності, зростання ролі транскордонних регіонів у процесах суспільного відтворення, розгляду регіональних соціально-економічних систем як базової функціональної одиниці світового господарства.

У той же час слід зазначити, що національна стратегія соціально-економічного розвитку та структурної модернізації регіональної економіки країн, що розвиваються, найчастіше спирається на декларативно поставлені цілі і завдання, представлені, як правило, в науковій формі, і являють собою поетапний план соціально-економічних перетворень. На думку багатьох дослідників, головним недоліком подібних стратегій є формалізований підхід до визначення реальних і оптимальних можливостей, механізмів та інструментів соціально-економічних перетворень в конкретному регіоні або промисловому комплексі.

Відсутність чітко розроблених науково-теоретичних засад створення регіонально-виробничих стратегій структурної модернізації економік негативно впливає на характер економічних перетворень в таких країнах.

У зазначеному контексті вдосконалення механізму структурної модернізації регіональної економіки шляхом розвитку кластерів передбачає створення «правил гри» для промисловості і малого бізнесу на державному рівні, а також підтримання їх на регіональному рівні.

По-перше, виявлення перспективних напрямів регіонального розвитку, які будуть виконувати роль «локомотивів зростання», витягаючи промисловість на світовий рівень і підтягуючи супутні види економічної діяльності.

По-друге, закріплення зазначених напрямків в рамках стратегії регіонального розвитку, територіального маркетингу. Дана стратегія повинна дати відповідь на питання, як же буде здійснюватися державно-приватне партнерство.

Органи регіональної влади є носієм ідеї, стратегії, але в економіках, що розвиваються, бракує коштів для внутрішнього інвестування, з іншого боку, приватний бізнес не прагне нести соціальні та інфраструктурні інвестиції. Створення регіональних кластерів — це залучення місцевого бізнесу в розвиток таких конкурентоспроможних секторів, як АПК, ІТ, енергоефективність, екологія, туризм, транспортна та ринкова інфраструктура.

Висновки та рекомендації. Конкурентні переваги регіональних кластерів: 1) доведення рівня професійної підготовки населення до відповідності світовим стандартам якості персоналу; 2) формування наукомістких кластерів підприємств, які доброзичливо ставляться до навколишнього середовища; 3) залучення інвестицій у розвиток діючих або створення нових підприємств, у комунальну інфраструктуру, житло і соціальний комплекс; 4) розвиток транспортно-транзитних функцій; 5) розвиток системи професійної освіти і охорони здоров'я як галузей спеціалізації, університетів, медичних центрів і клінік; 6) розвиток інформаційних центрів, засобів масової інформації; 7) залучення туристичних потоків всіх типів; 8) проведення в регіоні великих культурних, політичних, наукових, спортивних та інших подій і заходів, на які приїжджає багато людей, які підсилюють позитивний імідж регіону, міста і району.

Перспективним напрямком політики кластеризації старопромислових регіонів країн, що розвиваються, повинно бути поєднання виробництв високих (четвертого, п'ятого, шостого) технологічних укладів, тісно інтегрованих в поточну структуру промисловості в рамках кластерів і науково-виробничих комплексів, розвиток інститутів кредитування бізнесу і венчурного інвестування. Наявність подібних структур дозволить гарантувати інвесторам прозорість умов для співробітництва і стабільність їх бізнесу в регіоні.

На прикладі України також доцільно говорити про формування стратегії неоіндустріалізму, яка забезпечить технологічний прорив до випуску продукції шостого технологічного укладу (нано-, біотехнології, поновлювані джерела енергії), за рахунок чого можливий єдиний шлях постіндустріального розвитку країни, відмови від сировинного експорту, досягнення високих соціальних стандартів розвитку і стійких конкурентних переваг у світовій економіці. Посилено даних тенденцій розвитку може служити підтримання конкурентних переваг сворегіонів, транспортно-логістичні потоки та сталі транскордонні співробітництва.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Стратегія міжнародної економічної діяльності кластерних утворень в інформаційній економіці: монографія /С.І. Гриценко, А.В. Таранич. — Донецьк: ДонНУ, 2010. — 227 с.
2. Таранич А.В. Стратегія територіального маркетингу старопромислових регіонів України // Проблеми розвитку внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сб. научн. трудов. Часть 2. — Донецк: ДонНУ, 2013. — С. 350-353.

МІЖНАРОДНІ ТРУДОВІ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО ТИПУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Тахтарова К.А. к.е.н., старший викладач кафедри управління персоналом і економіки праці, Донецький національний університет (Україна)
Кушнарєнко О.П. аспірант, Маріупольський державний університет (Україна)

Тахтарова К.А., Кушнарєнко О.П. Міжнародні трудові взаємодії в умовах постіндустріальної економіки. В статті підкреслено, що провідною тенденцією сучасного етапу світогосподарського розвитку виступає становлення постіндустріального типу економіки; наведено основні ознаки постіндустріальної економіки; відзначено, що в умовах постіндустріалізму суб'єктивний фактор суспільного виробництва трансформується у людський ресурс; робочу силу визначено як на один з ключових ресурсів економіки; підкреслено, що базою соціальної структури стає інтелектуальний рівень людини; встановлено, що на світовому ринку праці зростає потреба у висококваліфікованих працівниках, особливо в країнах, що знаходяться у постіндустріальній фазі економічного розвитку; визначено об'єктивну необхідність вступу країн до системи міжнародних трудових взаємодій; підкреслено, що напрями включення країн до системи міжнародних трудових взаємодій визначаються не лише потребою у висококваліфікованих кадрах, а й структурою зайнятості у світовій економіці; процес інтелектуалізації світогосподарського розвитку визначено як аспект інноваційності останнього.

Тахтарова К.А., Кушнарєнко О.П. Международные трудовые взаимодействия в условиях постиндустриальной экономики. В статье подчеркнута, что основной тенденцией современного этапа мирохозяйственного развития выступает становление постиндустриального типа экономики; приведены основные признаки постиндустриальной экономики; отмечено, что в условиях постиндустриализма субъективный фактор общественного производства трансформируется в человеческий ресурс; рабочая сила определена как один из ключевых ресурсов экономики; подчеркнута, что базой социальной структуры становится интеллектуальный уровень человека; установлено, что на мировом рынке труда возрастает потребность в высококвалифицированных работниках, особенно в странах, находящихся в постиндустриальной фазе экономического развития; определена объективная необходимость вступления стран в систему международных трудовых взаимодействий; подчеркнута, что направления включения стран в систему международных трудовых

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

взаимодействий определяются не только необходимостью в высококвалифицированных кадрах, а и структурой занятости в мировой экономике; процесс интеллектуализации мирохозяйственного развития определен как аспект инновационности последнего.

Takhtarova K.A. Kushnarenko O. P. The International Labor Interactions in the Conditions of Post-industrial Economy. In the article underline, that becoming of postindustrial type of economy comes the forward tendency of the modern stage of world development, the main signs of post-industrial economy are given; noted that in the conditions of post-industrialism the subjective factor of a social production is transformed to a human resource; labour force is certain as one of key resources of economy; underline, that the intellectual human level becomes the base of social structure; established that on the world labour market the need for highly skilled workers increases, especially in the countries which are in a post-industrial phase of economic development; the objective necessity of entry of countries in the system of international labour co-operations is certain; emphasized that the directions of inclusion of the countries in system of the international labor interactions are defined not only need for highly qualified personnel, but employment structure in world economy; the intellectualisation process of world development is certain as an aspect of his innovativeness.

Провідною тенденцією сучасного етапу світогосподарського розвитку виступає становлення постіндустріального типу економіки. При цьому перехід від індустріалізму до постіндустріалізму супроводжується переходом від капіталу і праці як головних структурних елементів індустріального соціуму до інформації і знань як основи постіндустріального суспільства, що впливає на трансформацію світового ринку праці і міжнародних трудових взаємодій в структурі останнього.

Ринок праці – це найбільш складний елемент ринкової економіки. Тут не тільки переплітаються інтереси роботодавця і найманого працівника при визначенні ціни праці і умов його функціонування, а й відображаються всі соціально-економічні явища, що відбуваються в суспільстві. Тому явища, що відбуваються на ринку праці країн, необхідно розглядати з двох сторін: з одного боку – як прояв загальних закономірностей, притаманних ринковій економіці; з іншого боку – з урахуванням специфіки формування ринкового середовища конкретної країни. [9, с.49]

Сучасний етап розвитку економіки пов'язаний з новим поглядом на робочу силу як на один з ключових ресурсів економіки. Цей новий погляд – свідчення реального зростання ролі людського фактора в умовах технологічного етапу НТР, коли наявною є пряма залежність результатів виробництва від якості, мотивації і характеру використання робочої сили в цілому і окремого працівника зокрема. [6, с.55]

Питанням розвитку міжнародного ринку праці присвячено праці зарубіжних вчених Р. Білсбороу, Х. Кларка, О. Старка, М. Тодаро, Дж. Харіса та інших, а також вітчизняних науковців А. Колота, Л. Михайлової, Е. Лібанової, Л. Лісогор, С. Калініної, С. Пирожкова, А. Поручника та ін. Разом з тим, особливості сучасного етапу світогосподарського розвитку зумовлюють необхідність дослідження міжнародного ринку праці як елементу світової економічної системи, що зумовлює необхідність проведення подальших досліджень з урахуванням особливостей постіндустріального типу економічного розвитку.

Метою статті є дослідження особливостей міжнародних трудових взаємодій в умовах становлення постіндустріальної економіки.

До основних ознак постіндустріалізму належать такі: [1, с.83]

- у сфері економіки – це домінування виробництва послуг над виробництвом товарів;
- у сфері зайнятості – зростаюча потреба ринку праці у професійних спеціалістах та техніках;
- перетворення теоретичного знання в основне джерело нововведень і ключовий фактор економічної політики у суспільстві;
- забезпечення суспільного контролю над технологією та технологічними оцінками діяльності;
- процес прийняття управлінських рішень має орієнтуватись на створення нової інтелектуальної технології.

Оскільки в епоху постіндустріалізму відбувається все більше наповнення процесу праці творчими ознаками, які залежать від рівня його духовного та інтелектуального розвитку, то суб'єктивний фактор суспільного виробництва у постіндустріальному суспільстві трансформується у людський ресурс. Відповідно і соціальна стратифікація суспільства за цих умов відбувається на основі нових критеріїв, а саме: особистісних якостей людини, її здатності оперувати інформацією та знаннями, створювати нові інформаційні продукти чи адекватно засвоювати вже створені продукти (на відміну від попереднього домінування власності на матеріальні блага). Формується система, в рамках якої базою для соціальної структури стає інтелектуальний рівень людини. Науково-технічний прогрес не лише якісно змінює характер праці, але і співвідношення різних секторів економіки, стимулюючи появу нових галузей виробництва, нових напрямків у наукових дослідженнях та культурі, а також трансформуючи саму природу соціуму та пріоритети соціального розвитку. Її основою є систематичне прирощення теоретичних знань (рис.1). Теоретичне знання перетворюється на основу створення та застосування нової технології, технології інновацій. Поєднання науки, техніки та економіки знаходить свої відображення у феномені науково-дослідницьких розробок, які відіграють все більш важливу роль у суспільстві, що орієнтоване на майбутнє. [1, с.88]

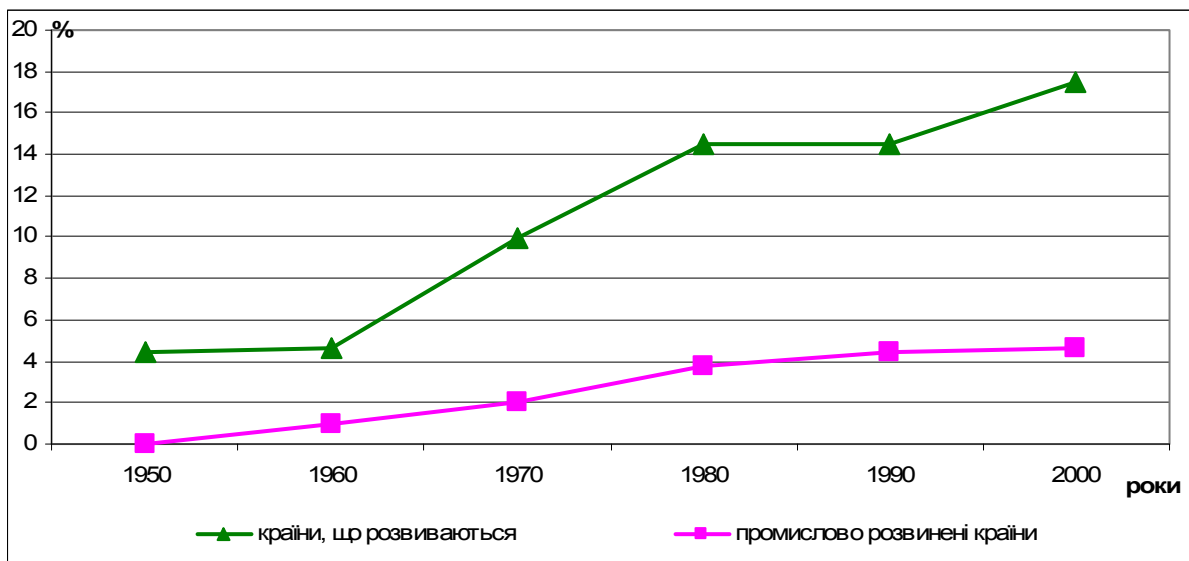

Рис. 1.

Рівень теоретичної освіти у промислово розвинених країнах та країнах, що розвиваються, у 1950-2000рр., %. [1]

Відповідно на світовому ринку праці зростає потреба у високоосвічених працівниках, особливо в країнах, що наближаються до постіндустріального типу господарювання, або знаходяться у цій фазі економічного розвитку (рис.2).

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Однак при наявності достатньо масштабної потреби у висококваліфікованих фахівцях, власних потужностей вказаних країн не вистачає для покриття даної потреби, що зумовлює об'єктивну необхідність вступу країн до системи міжнародних трудових взаємодій. Інформація і знання стають безпосередньою виробничою силою, виникає ресурс, якому притаманні невідомі до цього якості і характеристики. З одного боку, засвоєння знань та інформації стає є передумовою виробництва нового знання, з іншого – доступ до цього ресурсу залишається обмеженим, оскільки знання відрізняються від більшості індустриальних благ своєю рідкістю та невідтворюваністю.

Потенційні обсяги високоінтелектуальних трудових потоків в рамках міжнародних трудових комунікацій формуються на етапі професійної підготовки працівників (табл. 1), причому дана тенденція посилюється через зростання потреби у висококваліфікованих кадрах у світовій економіці (рис.3).

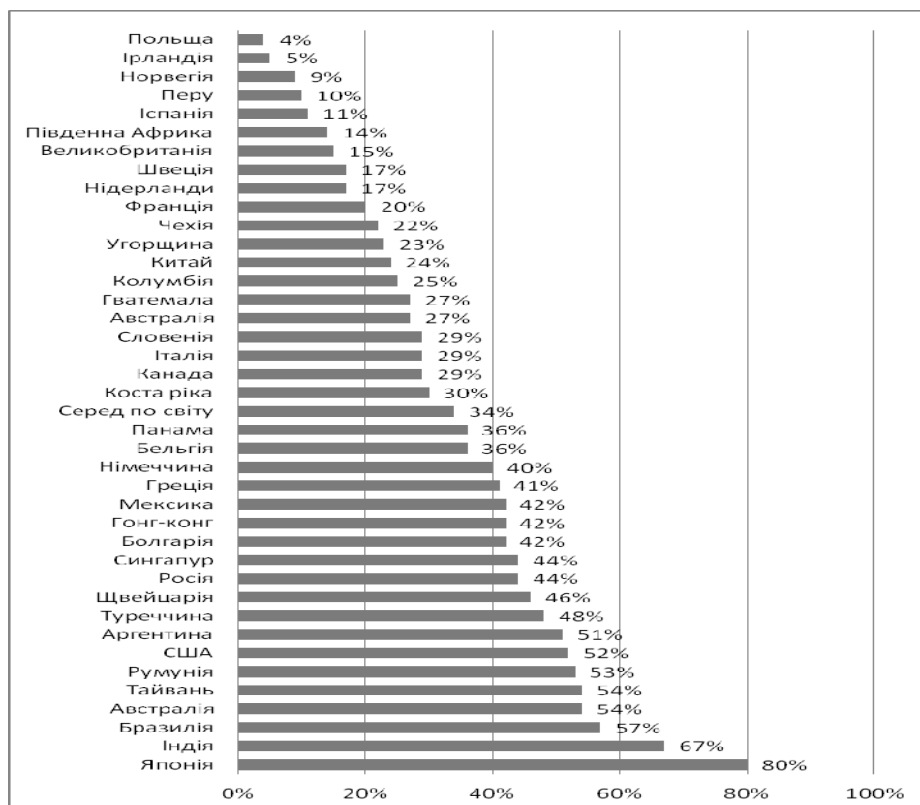

Рис. 2. Провідні економіки світу, які відчувають складнощі при підборі кадрів необхідної кваліфікації, 2011р. [18]

Оптимізувати шляхи включення держав в процеси міжнародних трудових взаємодій покликані заходи державного втручання у міграційні процеси трудових ресурсів, які передбачають: [21, с.18-19]:

- 1) надання пільг мігрантам, які вкладають валютні заощадження у розвиток малого бізнесу;
- 2) запровадження митних пільг для трудових мігрантів на ввезення інвестиційних товарів;
- 3) географічну і професійну диверсифікацію міграційних потоків робочої сили через створення агенцій із працевлаштування українських громадян за кордоном;
- 4) регулювання оплати за посередницькі послуги агенцій із працевлаштування;
- 5) забезпечення потенційних емігрантів необхідною інформацією шляхом надання консалтингових послуг;
- 6) вдосконалення фінансових важелів через діяльність Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР). Зокрема, йдеться про: встановлення пільгових тарифів на інвалютні перекази трудових мігрантів; запровадження системи платності з боку іноземних фірм, які запрошують українських трудових мігрантів (розмір оплати повинен включати величину людського капіталу, обчислену на основі врахування терміну трудової діяльності до моменту досягнення особою пенсійного віку, щорічного доходу особи, яка емігрує, дисконтуючи його за показником процентної ставки по кредитах).

Таблиця 1

Відсоток студентів, які планують залишитись у країні проходження навчання, за країнами походження [19]

Країна	Студенти, які планують залишитись (отримали запрошення)	Країна	Студенти, які планують залишитись (отримали запрошення)	Країна	Студенти, які планують залишитись (отримали запрошення)
Індія	81% (60%)	Канада	59% (49%)	Чилі	49% (29%)
Китай	81% (58%)	Нова Зеландія	59% (48%)	Єгипет	47% (32%)
Велико-британія	77% (59%)	Іспанія	53% (42%)	Австралія	44% (34%)
Перу	71% (49%)	Ізраїль	52% (41%)	Японія	44% (32%)
Іран	68% (48%)	Тайбей (Китай)	51% (42%)	Мексика	41% (29%)
Нігерія	64% (32%)	Італія	51% (39%)	Південна Корея	37% (25%)
Греція	62% (51%)	Франція	51% (37%)	ПАР	31% (29%)
Аргентина	61% (50%)	Туреччина	51% (32%)	Бразилія	28% (20%)
Німеччина	60% (43%)	Колумбія	50% (43%)	Індонезія	19% (11%)

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

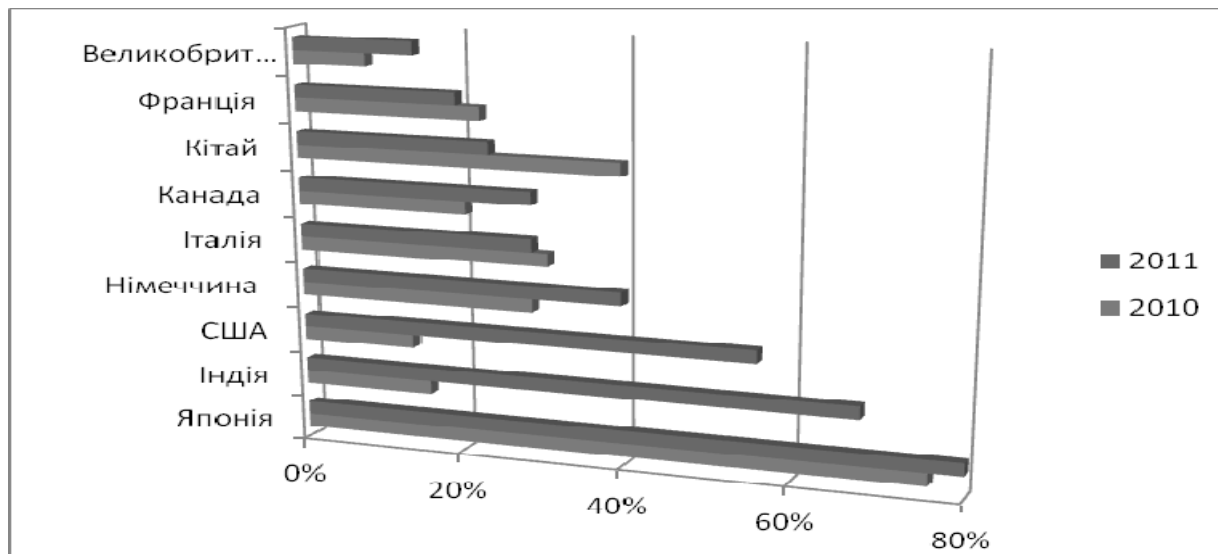

Рис. 3. Динамика изменений потребностей в квалифицированных кадрах в десяти странах мира [19]

Що стосується України, на сьогодні існує нагальна потреба реформування системи міжнародних трудових відносин з країнами – реципієнтами національної робочої сили. Хоча наша держава підписала і ратифікувала угоди про взаємне працевлаштування громадян із країнами – основними споживачами відчизняної робочої сили (Росією, Молдовою, Польщею, Латвією, Білоруссю, Вірменією, В'єтнамом, Чехією, Словаччиною та Португалією), проте всі вони мають суто декларативний характер. Окреслюючи лише право наших громадян працювати за кордоном, ці угоди не передбачають ефективних механізмів захисту їх прав у випадку зловживань роботодавців, не забезпечують правової основи для припинення діяльності з нелегального експорту робочої сили, її прихованого вербування, контрабанди та ін.

Таблиця 2

Зайнятість по секторах економіки, світ та регіони, % [17]

	<i>Сільське господарство</i>				<i>Промисловість</i>				<i>Сфера обслуговування</i>			
	<i>2000</i>	<i>2007</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2000</i>	<i>2007</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2000</i>	<i>2007</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
<i>Світ</i>	40,5	35,5	34	34,1	20,4	22,1	22,1	22,1	39,1	42,4	43,9	43,8
Розвинуті економіки і Європейський Союз	5,5	3,9	3,7	3,8	27,3	25	22,4	22,1	67,3	71,1	73,8	74,1
Центральна і Південно-Східна Європа (не ЄС)	25,8	19,8	20,6	19,9	24,7	25,6	24,4	26,3	49,6	54,6	55,1	53,8
Східна Азія	47,7	38,9	34,9	35,4	23,4	27,2	28,6	28,2	29	33,9	36,4	36,4
Південно-Східна Азія і Океанія	49,7	44,2	42,5	43,1	16,4	18,3	18,2	18,4	33,9	37,5	39,2	38,4
Південна Азія	59,5	53,1	51,4	51	15,6	19,5	20,7	21	24,9	27,4	27,9	28
Латинська Америка і Карибські острови	20,5	17,1	16,2	16	21,6	22,5	22,2	22	58	60,4	61,6	62
Середній Схід	22,4	19,1	16,9	16,7	24,4	25,8	25,7	25,7	53,2	55,1	57,4	57,6
Північна Африка	30,5	29,2	28,5	28,40	19,4	21	21,8	21,9	50,1	49,8	49,7	49,6
Субсахарська Африка	66,3	62,9	62	62	7,9	8,5	8,5	8,5	25,9	28,6	29,6	29,5

У таких угодах необхідно передбачати планомірний, цілеспрямований відбір громадян, їх професійну підготовку і перепідготовку на місці до виїзду за кордон, зазначити умови проживання, а також компенсацію за підготовку кадрів нашою державою (витрати на виховання, освіту, оздоровлення та ін.). [12, с.263]

Тим більше, що розроблені МОП рішення дають право Україні ставити питання про отримання компенсації за підготовку робочої сили від країн – можливих користувачів її людського ресурсу. Дана ж компенсація є надзвичайно важливою для відновлення інтелектуального потенціалу держави. Так, впродовж 90-х років ХХ ст. науково-технічний потенціал України через глибоку економічну кризу зазнав значного підризу: вдвічі скоротилась кількість проектних і дослідницьких організацій та чисельність наукових працівників, а питома вага асигнувань на НДДКР досягла катастрофічної, з огляду інтенсивного відтворення суспільного продукту, величини – 0,3% ВВП країни (і це при тому, що фінансування науки на рівні, нижчому за 1%, цілком розбавляє її можливості розвиватись). [12, с.262] Таким чином, вказані компенсаторні виплати могли б спрямовуватись на розвиток науки як передумову відтворення інтелектуального потенціалу майбутніх поколінь.

За умов безальтернативності включення країн до системи міжнародних трудових взаємодій як дієвого важеля отримання конкурентних переваг в умовах становлення інноваційного типу економічного розвитку, використання певних стратегій

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

зовнішньоекономічної діяльності зумовлюється можливостями трудових ресурсного забезпечення їх реалізації (табл. 3).

Таблиця 3

Альтернативні вхідні стратегії зовнішньоекономічної діяльності, зумовлені можливостями трудових ресурсного забезпечення [4, с.536-537]

<i>Стратегічні альтернативи</i>	<i>Відносні переваги</i>	<i>Відносні недоліки</i>
Експортні операції	Менша організаційно-фінансова складність. Накопичення фірмою досвіду перед участю в більш великих і складних інвестиційних зовнішньоекономічних проєктах.	Додаткові витрати (транспорт, страхування і т.д.). Необхідність подолання міжнародних торгових бар'єрів (тарифи та ін.). Часткова або повна втрата маркетингового контролю при передачі продукту на експортний ринок.
Продаж ліцензій, франчайзинг	Можливість проникнення на зарубіжні ринки при менших потребах у фінансових ресурсах та рівні ризику. Менша кількість торговельних бар'єрів.	Небезпека втрати контролю за якістю і пов'язаних із цим порушенням технологічних вимог. Небезпека втрати технологічних секретів і ноу-хау. Небезпека створення прямої конкуренції.
Будівництво об'єктів «під ключ»	Можливість використання інших форм закордонних інвестицій, замість нездоволених місцевим урядом. Можуть бути наявними гарантії уряду, що знижують інвестиційні ризики.	Одноразовий характер проєкту. Небезпека створення потенційного зарубіжного конкурента.
Фінішне збирання за контрактом	Можливість виходу на закордонний ринок при менших потребах у фінансових ресурсах і рівні ризику. Можливість майбутньої трансформації в інші, більш довгострокові форми зовнішньоекономічної діяльності.	Небезпека втрати контролю за якістю і пов'язаних з цим порушенням технологічних вимог. Додаткові тарифні витрати, втрати на транспортування комплектуючих. Мінімальна стратегічна присутність на зарубіжному ринку.
Закордонне представництво	Можливість здійснення стратегічного моніторингу і підтримки організаційної присутності без витрат суттєвих фінансових ресурсів і відсутності ризику	Обмежена присутність на закордонному ринку. Функції обмежено представництвом і комунікаціями.
Закордонний філіал (будівництво нового або придбання існуючого підприємства)	Повномасштабна присутність на закордонному ринку. Повнота контролю бізнесу, прибутків і менеджменту. Відсутність необхідності подолання міжнародних торговельних бар'єрів.	Повнота ризику і висока потреба в фінансових ресурсах. Необхідність дій в умовах незнайомого середовища (право, технічні стандарти, економіка, мова, культура і т.і.).
Спільне підприємство	Отримання синергетичного ефекту за рахунок інтеграції сильних сторін партнерів по СП. Можливість проникнення на ті закордонні ринки, де інші вхідні стратегії обмежені місцевим законодавством. Зниження індивідуального ризику. Переваги партнерства з місцевою компанією, що володіє місцевою експертизою ведення бізнесу, особистими контактами і доступом до джерел ресурсів	Проблеми несумісності партнерів з питань стратегічного менеджменту і прийняття рішень, пов'язаних з правовими, організаційними і кросскультурними відмінностями. Поряд зі зниженням ризику зникають і індивідуальні прибутки учасників СП. Ризик втрати контролю над технологічними секретами.

За вищезазначених умов процес інтелектуалізації світогосподарського розвитку як аспект інноваційності останнього слід розглядати з точки зору інтелектуалізації всіх підсистем, а саме в єдності продуктивних сил і економічних відносин. Виходячи з такої методологічної посилки, на рівні продуктивних сил інтелектуалізація економічної системи має своїм проявом превалювання у забезпеченні зростання продуктивності праці інтелектуальних чинників, зростання їх ролі у процесі техніко-економічного поєднання особистісних і речових факторів виробництва, підвищення рівня інтелектуалізації людини-працівника та ін. [1, с.106]

На рівні економічних відносин інтелектуалізація економічної системи проявляється у поглибленні технологічної спеціалізації та кооперування виробництва всередині окремих підприємств та між підприємствами, поступовій втраті асоціюванням працівником економічної залежності від засобів виробництва тощо. При цьому людський ресурс виступає центральною складовою процесів інтелектуалізації економічної системи як безпосередній носій та генератор наукових та професійно-технічних знань. Відповідно, у міжнародному інноваційному просторі саме якісні параметри розвитку національного людського ресурсу країн стають універсальним критерієм, за яким оцінюються позиції країн у світовій економіці [1, с.107], що вимагає подальших досліджень у вказаному напрямку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір: монографія / Д.Г.Луцькянєнко, А.М.Поручник, А.М.Колот та ін.; за заг. ред. Д.Г.Луцькянєнко, А.М.Поручника. – К.: КНЕУ, 2008. – 420с.
2. Зовнішні трудові міграції населення України / За ред. Е. М. Лібанової, О.В. Позняка. — К.: РВПС України, 2007. – С. 52-58
3. Клулт М. Демографія регіонів землі. – Спб.: Питер, 2008. – 347с.
4. Корпоративний менеджмент / [Мазур І.І. і др.]; под общ. ред. І.І.Мазура, В.Д.Шапіро. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство «Омега-Л», 2008. – 781с.
5. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної економічної взаємодії. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 368с.
6. Маренков Н.Л., Алимарина Е.А. Управление трудовыми ресурсами. Серия «Высшее образование». – М.: Московский экономико-финансовый институт. Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 2004. – 448с.
7. Международная статистика. Социальная сфера [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/ru/statistics/icstatistics/incomparisons/#
8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / За ред. О.А.Кириченка. – 2-ге вид., перероб і доп. – К.: Знання, 2008. – 518с.
9. Мумладзе Р.Г. Экономика и социология труда / Р.Г.Мумладзе, Г.Н.Гужина; под общ. ред. Р.Г.Мумладзе. – 4-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2011. – 328с.
10. Одегов Ю.Г., Руденко Г.Г., Бабынина Л.С. Экономика труда. В 2 т. Т.2. – М.: Издательство «Альфа-Пресс», 2007. – 924с.
11. Офіційний сайт Міжнародної організації праці // <http://www.ilo.org>
12. Світова економіка / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – 640с.
13. Петрова І.Л. Ринок праці: процес сегментації: монографія. – К.: УДПУ, 1996. – 178с.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

14. Романюк М. Д. Міграції населення України за умов перехідної економіки: методологія і практика регулювання. – Львів: Світ, 1999. – 292 с.
15. Bothstein B. The Universal Welfare State as a Social Dilemma // *Rationality and Society*. 2001. Vol.13, issue 2. Pp. 213-233; Eric Moberg's comment // <http://www.mobergpublications.se/positions/comment4.htm>
16. Human Development Report 2011 – HDI rankings: [Електронний ресурс] // *Statistics of the Human Development Report*. – 2012. – Режим доступу: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>.
17. International Labour Organization: Promoting Decent Work for All [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ilo.org>
18. International Organization for Migration: The Migration Agency: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iom.int>.
19. UnktadStat. Labor Force and Employment [Електронний ресурс] // United Nations Conference on Trade and Development. – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.aspx>

CHINA'S ECONOMIC GROWING ROLE IN THE WORLD ECONOMY

Tien Yongwang, doctoral student of International Economy department, Donetsk National University (China)

Тен Юнван. Вплив економічного зростання Китаю на світову економіку.

В статті представлено погляд на різні аспекти участі Китаю в глобалізації господарської та політичної активності. Розглядається вплив всесвітньої взаємозалежності національних господарств, що посилюється, та суспільно-політичних процесів на якісні характеристики економічного та суспільного життя в КНР на спрямованість та динаміку їх змін. Одночасно аналізується зростаючий вплив Китаю на систему міжнародних відносин в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та в глобальному вимірі. Описані процеси, пов'язані з перетворенням КНР в активного та впливового гравця на міжнародній арені.

Ключові слова: економічне зростання, глобалізація, міжнародна економічна взаємозалежність.

Тен Юнван. Влияние экономического роста в Китае на мировую экономику.

В работе представлен взгляд на различные аспекты участия Китая в происходящей глобализации хозяйственной и политической активности. Рассматривается воздействие усиливающейся всемирной взаимозависимости национальных хозяйств и общественно-политических процессов на качественные характеристики экономической и общественной жизни в КНР, на направленность и динамику их изменения. Одновременно анализируется возрастающее влияние Китая на систему международных отношений в Азиатско-Тихоокеанском регионе в глобальном измерении. Описаны процессы, связанные с превращением КНР в активного и влиятельного игрока на международной арене.

Ключевые слова: экономический рост, глобализация, международная экономическая взаимозависимость.

Tien Yongwang. China's growing role in the world economy.

The article includes a view on China's involvement in ongoing globalization of economic and political activities. Growing interdependence of economies and societies on a global scale directly influence important characteristics of China's economic and political life and shape its evolution. Also, authors look into China's growing impact on international relations in the Asia-Pacific region, as well as in the world at large. The paper reviews the developments related to China's becoming an active and influential actor on the international scene and their possible repercussions on the situation in the Pacific Asia.

Key words: economic growth, globalization, international economic interdependence.

Over the past three decades, China's export-led growth mode has obtained tremendous success in economic growth and export promotion. Now, China's GDP ranks second just next to US in the world, and it is the largest exporter and foreign reserve accumulator and the second largest foreign trader. In accordance with the fame of "World Factory", China is also the largest manufactured goods producer, fixed capital investor, energy and raw materials consumer and CO2 emitter in the world, which has engendered prolonged worldwide impacts on manufactures supply, commodities demand and environmental conservation.

However, until recently China still has been peripheral to the international monetary and economic system. China's voting power at the IMF and World Bank has long been disproportionately small compared to its relative weight in the world economy. Chinese firms have only a modest international presence. The Chinese currency-the RMB-is at most a regional currency and hardly circulated in outside China. With an intention of establishing a new international financial and economic order, China has reiterated its appeals to accelerate the reform of the IMF, World Bank and the Financial Stability Board, and increasing their representation of developing nations in recent years. Due to its relatively low economy development level and limited capabilities in global governance, it is clear that China is generally a rule taker rather than a rule maker in the current Bretton Woods System.

The undergoing European sovereign debt crisis and recent global financial crisis has highlighted China's increasingly growing role in global economy. In western political and academic circle, the sharp rise of China has led to considerable controversy regarding potential repercussions for the current global governance architecture. There are at least two opposing scenarios are conceivable: China's adaptation to the rules and norms system shaped by developed countries or the pursuit of a distinctive policy approach, a possibility that involves the danger of clashing regulatory policies [1]. In this context, we undertake a comprehensive investigation in the growing role of China in terms of GDP size, investment and energy and raw material consumption, international trade and direct investment, RMB internationalization, and global governance participation, and conduct a predict on China's economic prospect and its role in the world economy.

Since the application of the policy of reform and open-up in 1978, China has experienced continuous and dramatic high economic growth, and its economy scale has increased 27 times in real RMB term, the GDP size rose amazingly from 148bn USD in 1978 to 8260bn USD in 2012.

Characterizing with high savings, heavy investment and export stimulation (competitive local currency exchange rate), China's export-led economic growth mode has achieved great success over the past thirty-five years, its average real economic growth rate attaining 9.9%, the highest economic growth rate in the world. In 2010, China's GDP reached 5930bn USD in current price, overtook Japan's GDP scale of 5474bn USD and became the second largest economy in the world. If China's strong growth trend continues, China will overtake USA as the largest economy in the not so far future. According to a prediction of OECD, if calculated in constant PPP international dollar, China economy size has surpassed the eurozone and will become the largest economy in the world in around 2016.

As a result of the persistently high economic growth, the share of Chinese economy scale in the world aggregate output has risen steadily in the past decades. China's GDP share in terms of current USD, constant 2000 USD and PPP constant 2005 international dollar over the period from 1990 to 2011.

In 2011, China's GDP share in the world aggregate world GDP reached 8.34% in constant 2000 USD, 10.46% in current USD and 14.20% in PPP constant 2005 international dollar respectively, and which was 3.58, 5.44 and 3.09 times higher than the level of 1990 correspondingly.

It is worthy of noting that China is basically a relative poor developing country although it has made substantial progress in economic development and poverty alleviation. The level of GDP per capita in China has increased for 5.74 times over the period between 1990 and 2011, sharply rising from 392 in 1990 to 2640 in constant USA dollars or from 1100 in 1990 to 7417 in 2011 in constant purchasing power parity international dollars. However, China's GDP per capita is still far lower than world average level, meaning that current China is poor country even